

Enhet
OFAbex
Handläggare, direkttelefon
Ben Bock, 08-590 083 52

Version: extern remiss

Konsekvensutredning avseende Statens räddningsverks förslag till föreskrifter och allmänna råd och kommentarer (SRVFS B80) om naturgas

1. Inledning

Statens räddningsverk är enligt förordningen (SFS 1988:1145) om brandfarliga och explosiva varor behörig myndighet att ge ut föreskrifter i syfte att förebygga och skadebegränsa olyckor och tillbud i samband med hantering av sådana varor.

Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 97/23/EG av den 29 maj 1997 om tryckbärande anordningar skall medlemsstaterna genomföra direktivet senast den 29 maj 1999. Räddningsverkets förslag genomför de delar av direktiv 97/23/EG som berör naturgas och som undantagits från Arbetarskyddsstyrelsen föreskrifter (AFS 1999:4) om tryckbärande anordningar.

Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/55/EG av den 26 juni 2003 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas skall medlemsstaterna genomföra direktivet senast den 1 juli 2004. I Sverige genomförs direktivet av Energimyndigheten. Räddningsverkets förslag anpassas till direktivets definitioner.

Enligt Organisation for Economic Co-Operation and Development (OECD) Guiding Principles for Chemical Accidents, Guidance for industry (including Management and Labour), Public Authorities, Communities and other Stakeholders bör rörledning (Pipeline) för transport av farliga ämnen omfattas av särskilda krav på bland annat utförande, tillverkning, drift, underhåll och övervakning. Räddningsverkets förslag anger sådana krav på rörledningar för naturgas inom svenskt territorium.

Förslaget är en omarbetning av Sprängämnesinspektionens naturgasföreskrifter (SÄIFS 1996:8). Det bedöms få begränsad inverkan på små företags verksamhet. Eftersom förslaget främst är föranlett av EG-direktiv och inga ytterligare handelshindrande tekniska krav är införda avser Räddningsverket inte anmäla förslaget till EU.

2. Kort om förslaget

Regler finns som tidigare nämnts redan i dag och behövs även fortsättningsvis. I jämförelse med nuvarande regler är de viktigaste förändringarna:

- Krav på utförande för de anordningar för naturgas som omfattas av direktiv 97/23/EG om tryckbärande anordningar, liksom gränssnitt för tillämpning av direktivet, har införts.
- Definition av ledningstyper (överföringsledning och distributionsledning) har anpassats till direktiv 2003/55/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas. Definition av anläggning för kondenserad naturgas har hämtats från direktivet.
- Förslaget är utformat så att även biogas som införs i ledningssystem för naturgas omfattas enligt bestämmelserna i direktiv 2003/55/EG. Kvalitetskrav för naturgas och biogas anges.
- Begreppen skyddsavstånd och säkerhetsavstånd tas bort och ersätts av minsta tillåtna avstånd.
- Krav på svetsande företag och dess personal anpassas till gällande europeisk standard.
- Grundläggande krav införs för ackrediterade certifierings- och kontrollorgan samt laboratorier. Systemet öppnas upp för motsvarande organisationer inom EES-området.
- Krav på myndighetsgodkännande av material, och bedömning enligt myndighetsinstruktioner av serietillverkade komponenter och halvfabrikat, tas bort. I stället införs krav om att sådan bedömning skall utföras av ackrediterat kontrollorgan.
- Krav om ankringsförbud där gasledningar korsar vatten med sjötrafik utgår för att undvika dubbelreglering med Sjöfartsverket. Kravet återfinns därmed hos den myndighet som har möjlighet att reglera sjötrafik.
- Grävskydd införs som alternativ till att gå upp i godstjocklek vid förändring i zonklassificering.
- Krav på inhägnad runt installationer ovan mark tas bort och ersätts av funktionskrav på skydd mot obehörigt tillträde.
- Som alternativ till krav på återkommande in- och utvändigt kontroll av gasledning i mark införs krav på kontroll av korrosionsskyddet.

3. Problemanalys

3.1 EG direktiv

Genomförandet av direktiv 97/23/EG om tryckbärande anordningar och av direktiv 2003/55/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas innebär att det finns gemensamma regler inom EES. Detta reducerar mängden tekniska, administrativa och organisatoriska handelshinder och leder på sikt till en mer konkurrensutsatt marknad och lägre kostnadsnivåer.

3.2 Riktlinjer från OECD

Genom reglering av kraven för naturgasledningssystem enligt OECD:s Guiding Principles for Chemical Accidents, Guidance for industry (including Management and Labour), Public Authorities, Communities and

other Stakeholders uppfylls de krav på harmonisering som i dag ställs på det internationella planet.

3.3 Distributionsledning

Definitionen av distributionsledning, som införs genom direktiv 2003/55/EG om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas, kommer att ändra den tidigare svenska definitionen. Sådana ledningar har i Sverige tidigare vanligen varit begränsade till 4 bar. Definitionsförändringen medför ingen förändring av kravnivån.

3.4 Svetsning av naturgasledningar

Väl genomförd svetsning är en förutsättning för hög skyddsnivå för ledningssystem för naturgas. För att verifiera svetsförbandets kvalitet ställs höga krav på provning och dokumentation.

Europeiska standarder införs om svetsprocedurer och enskilda svetsarprovningar samt kvalitetsäkring av företag som utför svetsarbeten på ledningssystem för naturgas.

3.5 Kontroll

Höga krav på kontroll av ledningssystem för naturgas säkerställer att lagstiftningens krav uppfylls, såväl under färdigställande av nya projekt som under drift.

Krav på organisation och oberoende ställs på de organisationer som enligt förslaget skall genomföra kontroll. Kraven verifieras genom ackreditering enligt lagen (SFS 1992:1119) om teknisk kontroll. Även organisationer som är ackrediterade enligt motsvarande krav i annan stat inom EES får utföra kontroll enligt förslaget.

Som alternativ till krav på återkommande in- och utvändigt kontroll av gasledning i mark införs krav på kontroll av korrosionsskyddet.

3.6 Myndighetsgodkännanden

Det är inte förenligt med EG-rätten att Statens räddningsverk fortsätter lämna formella godkännanden av produkter.

Ett flertal bedömningar som tidigare ålegat myndigheten, exempelvis godkännande av material, läggs över på ackrediterade certifierings- och kontrollorgan samt laboratorier. Kostnader för att bygga upp och bibehålla kompetens samt nå ackreditering för sådana organisationer kommer därför att belasta nya projekt.

3.7 Zonindelning

Det är viktigt att skydda ledningssystem för naturgas mot sådana händelser som kan leda till skada, exempelvis pågrävning.

Baserat på befolkningstäthet, bebyggelse och andra förhållanden anger förslaget minsta tillåtna avstånd mellan överföringsledning, med tillhörande stationer, och intilliggande objekt. För distributionsledning, med tillhörande stationer, kan minsta tillåtna avstånd eventuellt reduceras efter riskutredning om sannolikheten för skada på ledningen behålls på en oförändrad nivå. Sådan utredning innebär en administrativ börda på sökanden i samband med koncessions- eller tillståndsprövning.

3.8 Installationer ovan mark

För installationer ovan mark ersätts kravet om inhägnad av funktionskrav om skydd mot obehörigt tillträde.

4. Effektkedjan

De effekter som Statens räddningsverk avser uppnå med den föreslagna författningen framgår i allt väsentligt av problemanalysen i det föregående avsnittet.

5. Identifiering av dem som berörs

Förutom myndigheter med angränsande ansvarsområden berörs dels de bolag som äger och driver ledningssystem för naturgas, dels de organisationer som utför kontroll samt även de företag som utför svets- och anläggningsarbeten på dessa system.

Exempel på myndigheter med angränsande ansvarsområden är Arbetsmiljöverket, Elsäkerhetsverket, Energimyndigheten, Luftfartsverket, Naturvårdsverket, Sjöfartsverket och Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC).

Antalet bolag som äger och driver ledningssystem för naturgas är i dag färre än tio.

Företag som utför svets- och anläggningsarbeten vid nyprojektering är vanligen verksamma inom flera stater i EES och vana att hantera kravspecifikationer i de stater de bedriver verksamhet.

I den händelse förslaget berör *små företag* är det sannolikt främst vid underhåll av distributionsledningar.

6. Konsekvenser för dem som direkt berörs, m.m.

6.1 Kostnader

De föreslagna reglerna innebär, som tidigare indikerats, ökade kostnader för uppdatering av rutiner och inprovning, samt utbildning av personal i dessa avseenden. Kostnaderna är främst avhängiga av den tidsåtgång som beskrivs i avsnitt 6.2. Till dessa kostnader kommer kostnader för exempelvis laboratorieprov, certifiering eller ackreditering.

Kostnaderna kommer sannolikt till full utsträckning belasta nya projekt samt drift och underhåll av befintliga ledningssystem för naturgas. Kostnadsökningen bedöms bli marginell i förhållande till nuvarande kostnader i dessa avseenden.

6.2 Administrativ börda

Den administrativa bördan i form av myndighetsgodkännande av material, och bedömning enligt myndighetsinstruktioner av serietillverkade komponenter och halvfabrikat, tas bort.

Genomförandet av eventuell riskutredning för att bestämma minsta tillåtna avstånd för distributionsledning, med tillhörande stationer innebär en administrativ börda för sökanden i samband med koncessions- eller tillståndsprövning.

Att uppdatera svetsprocedurer och enskilda svetsarprövningar samt kvalitetssäkra svetsarbetet innebär initialt en administrativ börda. Arbetet kan medföra några dagars till några manveckors extra arbete beroende på verksamhetens omfattning och typ av kvalitetssystem som företaget tillämpar för svetsning för närvarande.

Upprättande av rutiner i samband med ackreditering av organisationer som utför kontroll innebär likaså en administrativ börda.

6.3 Informationsinsatser

Information om reglernas nya innehåll och konsekvenser ges i samband med koncessions- eller tillståndshandläggning och i samband med tillsyn. Särskilda informationsinsatser bör övervägas för exempelvis entreprenörer med svets- och underhållsverksamhet.

6.4 Samråd

I arbetet med förslaget har representanter för Svenska Gasföreningen aktivt företrätt naturgasbranschen.

Samråd har skett med SWEDAC.

Samtal har förts med kontrollorgan.

7. Kontaktpersoner

Följande personer hos Räddningsverket kan kontaktas vid eventuella frågor och upplysningar om förslaget till föreskrifter och allmänna råd och kommentarer.

1. Ben Bock *tfn* 08-59008352 *e-post* ben.bock@srv.se
2. Lars Synnerholm *tfn* 08-59008338 *e-post* lars.synnerholm@srv.se